

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ

«Любешівський технічний фаховий коледж

Луцького національного технічного університету»

*Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників
механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

Анатолій Хомич

«__» _____ 2023р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

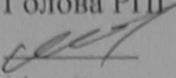
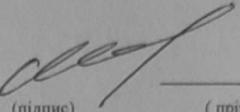
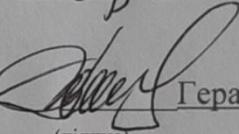
ОХОРОНА ПРАЦІ

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	274 Автомобільний транспорт
Освітньо-професійна програма	Автомобільний транспорт

Розробник:

Бартошик Ігор Сергійович , викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проєктної групи(РПГ) освітньо-професійної програми «Автомобільний транспорт»	Протокол від <u>01.05.25</u> № <u>01</u> Голова РПГ (підпис) <u>Оласюк Я.В.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні випускної циклової методичної комісії педагогічних працівників МП, агроінженерії, автомобільного транспорту	Протокол від <u>01.05.25</u> № <u>01</u> Голова ЦМК (підпис) <u>Оласюк Я.В.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні методичної ради коледжу	Протокол від <u>01.09.25</u> № <u>01</u> Голова МР (підпис) <u>Герасимик-Чернова Т.П.</u> (прізвище, ініціали)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Охорона праці
Розробник(и)	Бартошик Ігор Сергійович, викладач II категорії E-mail: Bartoshyk_222@i.ua
Семестр вивчення навчальної дисципліни	<u>II курс (1-й семестр)</u>
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 2 кредити ЄКТС; лекції: 38 год. практичні заняття: 10 год. самостійна робота: 12 год. Форма контролю – екзамен.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: «БЖД», «Правознавство»
Додаткові умови	
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є формування професійних знань і навичок необхідних майбутньому спеціалісту для дотримання законодавства з охорони праці та створення здорових, нешкідливих і безпечних умов праці.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.</p> <p>Теоретичні заняття проводяться в кабінеті обладнаному відповідно до вимог з використанням технічних засобів навчання, наочних посібників, персональних комп'ютерів.</p> <p>Лабораторні і практичні заняття необхідно проводити в лабораторії укомплектованій всім необхідним обладнанням, навчально-виробничих майстернях та інших виробничих об'єктах.</p> <p>Опрацювання окремих питань самостійного вивчення повинно здійснюватись під час вивчення спеціальних дисциплін, виконання курсових та дипломних проектів та проходження виробничої практики.</p> <p>Для кращого засвоєння навчального матеріалу окремі заняття слід проводити на виробництві.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:</p>	

- > основні законодавчі та нормативні акти з охорони праці;
- > причини виробничого травматизму і професійних захворювань та шляхи їх профілактики;
- > основи виробничої санітарії і пожежної безпеки, санітарні норми і правила;
- > прийоми надання долікарської допомоги потерпілим;
- > методи і засоби контролю умов праці на робочих місцях та шляхи приведення їх у відповідність з вимогами нормативних документів;
- > основні положення організаційної роботи з охорони праці на автотранспортному підприємстві, порядок ведення документації;
- > методи обробки на обчислювальній техніці інформації про травматизм і його прогнозування.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові галузі, використовуючи знання, здобуті в галузі транспорту.

ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК 9. Здатність організовувати ефективну виробничу діяльність об'єктів автомобільного транспорту.

СК17. Здатність організовувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці.

5. Програмні результати навчання

РН20. Вживати заходи з охорони праці та довкілля, реалізовувати їх та проводити інструктажі з питань охорони праці на підприємствах автомобільного транспорту.

6. Вимоги до знань і вмінь

Як результат вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основну законодавчу та нормативну базу з питань охорони праці;
- методи і засоби контролю умов праці на робочих місцях;

вміти:

- розробляти умови з охорони праці для колективного договору транспортного підприємства, гарантувати безпечність ведення робіт і здійснювати заходи з техніки безпеки;
- аналізувати причини травматизму і здійснювати заходи щодо профілактики;
- проводити навчання та інструктажі з питань охорони праці;
- оцінювати умови праці на робочих місцях, вести облік і звітність про нещасні випадки, а також професійні захворювання;
- визначати потребу в засобах індивідуального захисту і спецодягу, розмір компенсації за шкідливі умови праці;
- створювати умови безпечної експлуатації машинно-тракторного парку;
- контролювати стан умов праці і пожежну безпеку виробничих об'єктів;
- користуватися первинними засобами гасіння пожеж; надавати долікарську допомогу потерпілим від нещасних випадків;

7. Програма навчальної дисципліни

ВСТУП

1. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ТРАНСПОРТІ

1.1. Законодавча та нормативна база України про охорону праці

1.2. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на

підприємстві

Практичне заняття

Складання інструкцій з охорони праці.

1.3. Навчання з питань охорони праці

Практичне заняття

Організація підготовки і проведення інструктажу з охорони праці для працівників.

1.4. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

1.5. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві

Практичне заняття

Розслідування та облік нещасних випадків.

1.6. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві

2. ОСНОВИ ФІЗІОЛОГІЇ, ГІГІЄНИ ПРАЦІ ТА ВИРОБНИЧОЇ САНІТАРІЇ НА ВИРОБНИЦТВІ

2.1. Загальні положення

2.2. Повітря робочої зони

Лабораторне заняття

Дослідження мікроклімату в робочій зоні.

2.3. Вентиляція виробничих приміщень

2.4. Освітлення виробничих приміщень

2.5. Вібрація

2.6. Шум, ультразвук та інфразвук

2.7. Іонізуючі випромінювання

2.8. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону

2.9. Випромінювання оптичного діапазону

2.10. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, виробничих і допоміжних приміщень

3. ОСНОВИ ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ НА АТП

3.1. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів

3.2. Безпека при експлуатації систем, які працюють під тиском

роботах і на транспорті

3.4. Електробезпека

3.5. Безпека праці під час ремонту, технічного обслуговування і діагностування автотранспортної техніки

3.6. Безпека праці при механізації виробничих процесів у рослинництві

3.7. Безпека праці при механізації виробничих процесів у тваринництві

3.8. Безпека праці при механізації переробки і зберігання сільськогосподарської продукції

4. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА НА АТП

4.1. Основні поняття та значення пожежної безпеки

4.2. Пожежовибухонебезпечність об'єкта

4.5. Система пожежного захисту

5. НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛОМУ

8. Тематичне планування навчальної дисципліни (структура дисципліни)

/п	<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Всього</i>
1	2	3
	Вступ.	-
1	Правові та нормативні основи охорони праці	
1.1	Законодавча та нормативна база України про охорону праці	3
1.2	Державне управління охороною праці та організація охорони праці на підприємстві	5
1.3	Навчання з питань охорони праці	2
1.4	Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	1
1.5	Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві	5
1.6	Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності в АПК	1
	Всього	17
2	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в АПК	
2.1	Загальні положення	2
2.2	Повітря робочої зони	3
2.3	Вентиляція виробничих приміщень	1
2.4	Освітлення виробничих приміщень	2
2.5	Вібрація	1
2.6	Шум, ультразвук та інфразвук	2
2.7	Іонізуючі випромінювання	1
2.8	Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону	1
2.9	Випромінювання оптичного діапазону	1
2.10	Загальні санітарно-гігієнічні	3

	вимоги до розміщення сільськогосподарських підприємств, виробничих і допоміжних приміщень	
	Всього	17
3	Основи техніки безпеки на АТП	
3.1	Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів	2
3.2	Безпека при експлуатації систем, які працюють під тиском	2
3.3	Безпека при вантажно-розвантажувальних роботах і на транспорті	4
3.4	Електробезпека	2
3.5	Безпека праці під час ремонту, технічного обслуговування (ТО) і діагностування транспортної техніки	2
3.6	Безпека праці при механізації виробничих процесів у рослинництві	1
3.7	Безпека праці при механізації виробничих процесів у тваринництві	1
	Всього	14
4	Пожежна безпека на підприємстві	
4.1	Основні поняття та значення пожежної безпеки	2
4.2	Пожежовибухонебезпечність об'єкта	2
4.3	Система попередження пожеж	2
4.4	Система пожежного захисту	2
	Всього	8
5	Надання першої допомоги потерпілим	2
	Всього	2
6.	Контрольна робота	2
	Разом	60

9.Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни є лекції, з використанням мультимедійних засобів навчання, лабораторні та практичні заняття, підготовка рефератів, доповідей на щорічні студентські конференції, консультації, самостійна робота здобувачів освіти.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі сприйняття навчальної інформації: словесні(лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).
2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).
3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.
4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, статті, тези).

Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової перед вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за

визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за контрольними роботами, захист лабораторних та практичних робіт і РГР. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми.

Семестровий контроль з дисципліни проводи згідно освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з діючим Положенням про екзамен та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна – при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання розрахунків).

Поточний контроль на лекції покликаний привчити студентів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх.

Контроль у поза аудиторний час:

1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.
2. Перевірка оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється.
3. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях.

Консультації. Мета консультацій - допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання студентів, скласти правильне еуявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

10.Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною(традиційною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та викопує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок. Які може частково виправити.

«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як звикористанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

11. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів на практичних та лабораторних заняттях під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання практичних робіт, самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим, не залежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Дотримуватись Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський ТФК ЛНТУ»

<http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c/>

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання коледжу; з метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо).

12. Рекомендована література

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Правила пожежної безпеки».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

9. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 р. № 1109 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
11. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
12. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
13. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
14. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
15. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
16. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
17. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
19. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
20. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
21. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

Література

1. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
3. Основи охорони праці. /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
5. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
8. Бутко Д.А., Луценков В.Л., Лехман С.Д. Практикум з охорони праці. - К.: Урожай, 1995.
9. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. - Л.: Новий Світ - 2000; К: Каравела, 2003.
10. Гряник Г.М., Лехман С.Д. та ін. Охорона праці. - К.: Урожай, 1994.
11. Лехман С.Д., Рубльов В.І., Рябцев Б.І. Запобігання захворюваності і травматизму у сільському господарстві. - К.: Урожай, 1993.
12. Лехман С.Д. та ін. Довідник з охорони праці у сільському господарстві. - К.: Вища школа, 1990.